

רשומות

הצעות חוק

10 במאי 1961

467

כ"ד באייר תשכ"א

עמוד

230

חוק הרשויות המקומיות (בירוב), תשכ"א—1961

חוק הרשות המקומית (ביוב), תשכ"א-1961

פרק ראשון: פרשנות

1. בחוק זה –
- "ביב פרטי" – ביב המשמש נכס אחד, על חיבוריו ואכזריו;
 - "ביב ציבורי" – ביב המשמש כמה נכסים ושהשופכין נזרמים אליו מכיבים פרטיים בלבד;
 - "ביב מאסף" – ביב שהשופכין נזרמים אליו בעיקר מביבים ציבוריים;
 - "ביוב" – ביב ציבורי או ביב מאסף על כל מיתקניהם וכן מיתקנים לטיהור מי שופכין;
 - "בעל" או "מחזיק" של נכס – בעלו ומחזיקו לענין ארנונות העיריה או המועצה המקומית;
 - "המועצה" – מועצת הרשות המקומית;
 - "מהנדס הרשות המקומית" – מהנדס שנתמנה לכך על ידי המועצה;
 - "נכס" – בנינים וקרקעות בתחום הרשות המקומית, למעט רחוב;
 - "ראש רשות מקומית" – לרבות מי שהוסמך על ידיו בכתב;
 - "רשות מקומית" – עיריה, מועצה מקומית או איגוד ערים שמתפקידיו התקנת ביוב או החזקתו;
 - "רשות הבריאות" – מי שנתמנה לכך על ידי שר הבריאות, בהוראה כללית או מיוחדת;
 - "שופכין" – פסולת המרוחקת מנכסים על ידי זרם המים וכן מי התהום או מי הגשמים העשויים להימצא במים אלה.

הגדרות

פרק שני: תפקודה ופמכותה של רשות מקומית

2. רשות מקומית רשאית, ועל פי דרישת שר הפנים חייבת, להתקין ביוב בתחומה או בחלק ממנו.
3. לא קיימה הרשות המקומית את דרישת שר הפנים לפי סעיף 2 תוך המועד שקבע, רשאי הוא להטיל את קיום הדרישה על אדם שימנה לכך, והאדם זכאי להיפצע הוצאותיו מידי הרשות המקומית.
4. החליטה רשות מקומית להתקין ביוב או נתחייבה לעשות כן על פי חוק זה, רשאית היא למטרה זו להעביר ביבים מתחת לכל מרתף או כוך שמתחת למדרכת רחוב או מתחת לרחוב עצמו, להרוס, לפרוץ ולסתום כל מרתף, קימורת, בור או בור שופכין שמתחת למדרכה או לרחוב ושעלולים להיות מכשול לביוב; כן רשאית היא, לאחר מתן הודעה על כך לבעלי הנכסים, להניח צינורות המחברים נכס לביב ציבורי ולהעביר את הביוב דרך כל קרקע שבתחומה או מתחת לה, אולם בנכס המוחזק על ידי צבא-הגנה לישראל או המשמש בדרך אחרת למטרה בטחונית, לא תעשה כן אלא בהסכמתו של מי ששר הבטחון ימנה לכך.
5. הרשות המקומית רשאית, באישור שר הפנים, להשתמש בסמכויות לפי סעיף 4 גם מחוץ לתחומה במידה שהדבר דרוש להקמת שופכין מתחומה או כדי לנהוג בהם בדרך אחרת.

התקנת ביוב על ידי הרשות

התקנת ביוב מטעם שר הפנים

סמכויות מיוחדות בהתקנת ביוב

עבודות מחוץ לתחום הרשות המקומית

6. כביצוע עבודות כיוון לפי חוק זה תימנע הרשות המקומית ככל האפשר מגרימת נזק ותשלום פיצויים סבירים בעד כל נזק שגרמה כביצוע עבודות אלה.
7. החובע פיצויים מכוח סעיף 6 יגיש את תביעתו לרשות המקומית; לא נענתה הרשות המקומית להביעה, כולה או מקצתה, יכריע בה בורר שימנה בהסכמה בין הרשות המקומית לבין החובע, ובאין הסכמה – על ידי שר הפנים והוראות פקודת הבוררות, יהולו על בוררות זו כאילו הסכימו בעלי הדין למסור את הסכסוך לבוררות בורר יחיד.
8. ביבים ציבוריים וביבים מאספים שהונחו על ידי הרשות המקומית בתוך תחומה, הן לפני תחילתו של חוק זה והן לאחר מכן, הם קנינה של הרשות המקומית.
9. רשות מקומית רשאית לרכוש בתחומה, בכל דרך שהיא, ביוב או כל זכות בכיוב שבתחומה, אם מהנדס הרשות המקומית אישר שהכיוב הוא במצב תקין וכי ההוצאות לקנייתו לא יעלו על ההוצאות הדרושות להתקנת כיוב חדש; באומדן הוצאות אלה יביאו בחשבון את ההפרש שבין התקופה המשוערת שבה ניתן להשתמש עוד בכיוב הקיים לבין התקופה המשוערת של השימוש בכיוב חדש.
10. רשות מקומית תחזיק את ביובה במצב תקין להנחת דעתה של רשות הבריאות.
11. התקנת ביוב וכל שינוי בו, וכן סתימתו או הריסתו, ייעשו באופן שלא יהא בהם משום מפגע ציבורי או משום סכנה לבריאות הציבור ובהתאם לדרישות רשות הבריאות.
12. רשות מקומית רשאית להרשות לבעל נכס שמהוץ לתחומה או למחזיקו לחבר ביוב פרטי שבנכסו עם הכיוב של הרשות המקומית בתנאים שיוסכם עליהם עמה ואם היה הנכס בתחום רשות מקומית אחרת – גם עם אותה רשות מקומית.
13. (א) תכנית להתקנת ביוב טעונה אישורם של הוועדה המחוזית לבניה ולתכנון עיר ושל שר הבריאות או של מי שימנה לכך.
(ב) תכנית להתקנת מיתקני טיהור וסילוק שופכין מן הכיוב אל מחוץ לתחום הרשות המקומית – טעונה גם אישורו של שר החקלאות או של מי שימנה לכך.
14. באתר היסטורי כמשמעותו בפקודת העתיקות², לא יותקן ביוב אלא בהסכמתו של שר החינוך והתרבות או של מי שימנה לכך. במקום קדוש כמשמעותו בדבר המלך במועצה על א"י (המקומות הקדושים)³, 1924, לא יותקן ביוב אלא בהסכמת שר הדתות או של מי שימנה לכך.
15. רשות מקומית רשאית, בכפוף להוראות חוק המים, תשי"ט–1959⁴, למכור את מי הביוב שלה בתנאים הנראים לה, ובלבד שיובטח כי מי הביוב לא יהיו למפגע ציבורי.

פרק שלישי: היטל ביוב ואגרת ביוב

16. החליטה רשות מקומית להתקין ביוב או לקנותו, הודיע על כך לבעלי הנכסים שהכיוב ישמש אותם, או תפרסם הודעה על כך בעתון יומי אחד הנפוץ בתחומה.
17. בכפוף לאמור בסעיף 36 יהיו בעלי הנכסים שהכיוב ישמש אותם חייבים בהיטל

1. חוקי א"י, כרך א', פרק ה' עמ' 35.
2. חוקי א"י, כרך א', פרק ה' עמ' 24.
3. חוקי א"י, כרך ג', עמ' 2805.
4. ס"ח 288, תשי"ט, עמ' 166.

התקנת ביוב (להלן – ההיטל), בשיעור שייקבע בחוק עזר לכל שלב משלושת שלבי הביצוע, היינו – ביב ציבורי, ביב מאסף, מיתקנים אחרים; ההיטל ייגבה מראש לכל שלב ואפילו היה ביצועו חלקים חלקים.

18. חוק העזר יקבע את שיעורי ההיטלים לפי מידות אלה:

- (1) בקרקע שנשפך ממנה וממבניה פחות ממטר מעוקב אחד לשעה לדונם ופחות מארבעה מטרים מעוקבים ליממה לדונם – לפי כל מטר מרובע של בניה מותרת וכל מטר מרובע של קרקע;
- (2) בקרקע שנשפך ממנה וממבניה מטר מעוקב לשעה לדונם לפחות או ארבעה מטרים מעוקבים ליממה לדונם לפחות – לפי כל מטר מעוקב של בניה מותרת.
- (3) מטר מרובע או מטר מעוקב של בניה מותרת, לענין סעיף זה, יחושב לפי הבנוי למעשה בכל קומותיו של הבנין ולפי הניתן לבניה על פי כל תכנית בנין עיר המחייבת באותו מקום או על פי רשיון בניה לפי פקודת בנין ערים, 1936⁵, והכל לפי השטח או הנפח הגדול יותר.

קני המידה להישוב שיעור ההיטל

תוספת תעשייתית

19. להיטל המשתלם לפי סעיף 18 (2) תיווסף כחלק ממנו תוספת תעשייתית, שתיקבע על ידי ועדת היטל תעשייתית שתמנה הרשות המקומית (להלן – הועדה); בקביעת תוספת זו תתחשב הועדה בהוצאות יתר הנגרמות בגלל סוג השופכין והעומס המקסימלי לשעה לדונם.

קביעת כמות השופכין

20. הועדה מוסמכת לאמוד את כמות מי השופכין, הקיימת או העתידה, הנשפכים מגנסי פלוני; לא עשתה כן ונמסרה דרישת התשלום לבעל הנכס לפי סעיף 28, רואים את הנכס כאילו נשפכים ממנו פחות ממטר מעוקב לדונם לשעה ופחות מארבעה מטרים מעוקבים לדונם ליממה.

כללים לאומדן כמות השופכין

21. אומדן כמות השופכין הנשפכים מגנסי פלוני יהיה לפי מצבו של הנכס ודרכי השימוש בו בשעת מתן ההודעה או פרסומה לפי סעיף 16, הכל לפי המוקדם; בין השאר תובא בחשבון הצרכות המים של המחזיק תוך זמן סביר לפני המועד האמור, ואם היה השימוש בנכס עונתי – תוך העונה האחרונה שלפני המועד האמור.

האומדן בבנין שיש עליו רשיון בניה

22. אם בשעת פרסום ההודעה לפי סעיף 16 היה בתקפו רשיון בניה בנכס פלוני, רואים את הנכס, לענין ההיטל, כאילו הוקם הבנין בהתאם לתנאי הרשיון וכאילו שימש את המטרה המפורטת בו ולפי זה תיאמד הכמות המשוערת של השופכין הנשפכים מהנכס.

שינוי השימוש בנכס

23. אם אחרי הטלת ההיטל שונה השימוש בנכס באופן שחלה עליו פסקה (2) לסעיף 18, חייב בעל הנכס לשלם לרשות המקומית את ההוצאות שהוציאה על הביוב עקב השינוי.

דירוג ההיטל

24. בחוק העזר מותר להדריג את ההיטלים לפי אזורים שונים של תחום הרשות המקומית, בשים לב לשוני בהוצאות המיוחדות של התקנת הביוב באותם אזורים.

דין ביוב שנרכש כדין ביוב שהותקן

25. רכשה רשות מקומית ביוב קיים, חייבים בהיטל בעלי הנכסים שהביוב משמש אותם, כאילו הותקן על ידי הרשות המקומית, ואולם בנכס שכבר שולמו עליו דמי השתתפות בהתקנת ביוב לא יחוייב עוד בעל הנכס בהיטל לגבי השלב שעליו שולמו.

⁵ ע"ר 1936, תוס' 1 מס' 539, עמ' 157.

26. הועדה תקבע בעצמה את סדרי עבודתה, במידה שלא נקבעו בחוק עזר של הרשות המקומית או בתקנות.
27. הועדה תתן לבעל הנכס הנוגע בדבר הזדמנות נאותה להביא לפניו את טענותיו בדבר ההיטל לפני שתשתמש בסמכויותיה לפי חוק זה.
28. ראש המועצה ימסור לבעלי הנכסים החייבים בהיטל, דרישת תשלום המפרטת את סכום ההיטל שבעל הנכס חייב בו, את הפרטים ששימשו יסוד לחישוב ההיטל לפי פרק זה, את מועד התשלום, את זכות הערעור וכן פרטים נוספים שנקבעו בחוק עזר של הרשות המקומית או בתקנות.
29. בעל נכס הרואה את עצמו נפגע על ידי דרישת תשלום, רשאי, תוך שלושים יום מיום שנמסרה לו הדרישה, לערער עליה בפני אותו בית משפט שהיתה לו סמכות לכך, אילו היה הסכום שמערערים עליו נתבע בתביעה אזרחית, ופסק הדין בערעור זה, דינו לכל דבר כפסק דין של אותו בית משפט בתביעה אזרחית.
30. לא יוגש ערעור על דרישת התשלום לפי סעיף 28 אלא באחד או יותר מנימוקים אלה:
- (1) מי שנדרש לשלם את ההיטל לא היה בעל הנכס בשעת מסירת הדרישה לידיו;
 - (2) המידות ששימשו יסוד להטלת ההיטל אינם כפי שנקבעו בדרישת התשלום;
 - (3) חישוב ההיטל על פי המידות אינו נכון;
 - (4) הועדה התעלמה מהנתונים שבהם עליה להתחשב בשעת קביעת התוספת התעשייתית או הביאה כחשבון גורמים שאין להתחשב בהם.
31. הגשת ערעור אינה מעכבת את הביצוע של דרישת התשלום, אלא אם החליט על כך בית המשפט שלפניו הוגש הערעור.
32. שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות את דרכי הגשת הערעור ואת סדרי הדין בו.
33. ההיטל ישולם תוך שלושה חדשים לאחר מסירת דרישת התשלום לבעל הנכס, או במועדים מאוחרים יותר שנקבעו בדרישת התשלום.
34. לא שולם ההיטל במועד שנקבע לפי סעיף 33, רשאית הרשות המקומית להוציא את החיוב לפועל, על פי תעודה של ראש המועצה, בדרך שמוציאים לפועל פסק דין סופי של בית משפט שלום.
35. בעל נכס שלא שילם היטל במועדו, ישלם אותו לפי השיעור שהוא בתקפו בעת התשלום או לפי השיעור שהוא בתקפו בעת הטלתו בתוספת ריבית עליו בשיעור הגבוה ביותר שנקבע למילואות לפי חוק הריבית, תשי"ז-1957⁶, הכל לפי הסכום הגדול יותר.
36. רשות מקומית רשאית, בחוק עזר, להטיל על המחזיקים בנכסים המחוברים לביוב אגרה לכיסוי הוצאות החזקת הביוב שלה (להלן - אגרת ביוב); ואם לא נקבע שיעורו של ההיטל רשאית היא לכלול בהוצאות החזקה גם את הוצאות להתקנת הביוב.
37. ברשות מקומית הגובה על פי חוק עזר אגרה בעד אספקת מים תשלום אגרת הביוב כתוספת לאגרת המים, ודינה לענין פיגור כתשלום כדין אגרת המים.

6 ס"ח 219, תשי"ז, עמ' 50.

38. אגרת כיוצא תוטל לפי קנה מידה שתקבע הרשות המקומית בחוק עזר; בנכסים המשמשים לתעשייה או למלאכה יהיו קני המידה גם טיב השופכין, כמותם והשפעתם על הביוב.

קנה מידה של אגרת כיוצא

פרק רביעי: ביצוע עבודות לפי דרישה

39. (א) ראש המועצה רשאי, אם ראה צורך בדבר לשם הרקת שופכין תקינה מנכס פלזני, או כדי למנוע נזק מן הביוב או להבטיח את הפעלתו התקינה, או לשם מניעת מפגע חברואה או הסרתו – לדרוש בכתב מבעל הנכס לבצע, להנחת דעתה של רשות הבריאות, תוך המועד ובתנאים שיקבע בדרישה, עבודות אלה:

סמכות לדרוש ביצוע עבודות

(1) התקנת ביב פרטי לנכסו;

(2) חיבור ביב פרטי שבנכסו לביב ציבורי או תיקון חיבור שאינו מניח את דעתה של רשות הבריאות;

(3) שינוי או תיקון של ביב פרטי שבנכסו.

(ב) הרואה עצמו נפגע על ידי דרישת ראש המועצה לפי סעיף זה רשאי, תוך המועד שנקבע לו לביצוע העבודה, לערור על הדרישה לפני שר הפנים והחלטתו תהא סופית.

סמכות המועצה לבצע

40. לא קיים בעל נכס דרישה של ראש המועצה לפי סעיף 39, רשאי ראש המועצה לבצע את העבודות הדרושות ולגבות את הוצאותיה מבעל הנכס ואין הערר של בעל הנכס מעכב את הביצוע.

ביצוע – אינו פוטר מאחריות פלילית

41. ביצוע עבודות על ידי ראש המועצה לפי סעיף 40 אינו פוטר את בעל הנכס מאחריות פלילית לפי חוק זה ולפי כל היקף אחר.

פרק חמישי: עבירות ועונשין

42. המניח ביודעין שחומר מוצק או נוזל יישפך לביוב בדרך העלולה להסוּם את הורם התקין של מי הביוב או לגרום נזק לביוב, דינו – קנס חמש מאות לירות וקנס נוסף של חמישים לירות לכל יום שבו נמשכת העבירה אחרי מסירת התראה מטעם ראש המועצה, וכן חייב הוא לפצות את הרשות המקומית בעד כל נזק שגרם לה על ידי עבירתו.

איסור הזרמת חומרים מזיקים

43. המניח ביודעין שמי גשמים יישפכו לביב בלי היתר בכתב מראש המועצה, דינו – קנס שלוש מאות לירות וקנס נוסף של שלושים לירות לכל יום שבו נמשכת העבירה אחרי מסירת התראה מטעם ראש המועצה, וכן חייב הוא לפצות את הרשות המקומית בעד ההוצאות שנגרמו לה על ידי התקנת תיעול לשם מניעת הישנות העבירה.

איסור הזרמת מי גשמים

44. בעל נכס שביצע עבודה שלא בהתאם לתנאי הדרישה לפי סעיף 39, דינו כדין אשם בעבירה לפי סעיף 35 לפקודת בנין ערים, 1936, ולבית המשפט או לרשות המקומית יהיו לענין זה כל הסמכויות של בית המשפט או של הועדה המקומית, הכל לפי הענין, לפי הסעיף האמור ולפי הסעיפים 36 עד 36 לאותה פקודה, כאילו ביצע בעל הנכס עבודה שלא בהתאם לתנאי רשיון לפי הפקודה האמורה.

דין בעל נכס שביצע עבודה שלא לפי הדרישה

45. (1) בעל נכס שלא קיים דרישה לפי סעיף 39 ואין עוד צורך עליה;

עבירות אחרות

(2) המפריע לעובד של רשות מקומית או לעובד של רשות הכריאות בהשתמשם

בסמכויותיהם לפי סעיף 47,

דינו – קנס חמש מאות לירות או מאסר ששה חדשים.

פרק ששי: חוראות כלליות

46. בעל נכס רשאי לחבר ביב פרטי מנכסו לביב ציבורי העובר ברחוב במרחק של לא יותר מ-100 מטרים מגבול נכסו, לפי תנאים שהרשות המקומית תקבע.
47. הרשות המקומית, רשות הבריאות ומי שהוסמך לכך על ידיהן רשאים להיכנס בכל זמן סביר לכל נכס כדי לעשות בו כל עבודה הדרושה לביצוע תפקידיהן לפי חוק זה וכדי להבטיח בדרך אחרת את קיום חוק זה והתקנות לפיו; אולם בנכס המוחזק על ידי צבא-הגנה לישראל או המשמש בדרך אחרת למטרה בטחונית, לא ישתמשו בסמכות זו אלא בהסכמתו של מי ששר הבטחון מינה לכך.
48. לענין חוק זה דין המדינה כדין בעל נכס או מחזיק אחר, אולם תכנית להתקנת ביוב או לרכישתו העשויה לחייב את המדינה או את רשות הפיתוח בהיטל העולה על החלק העשירי מאומדן כלל הוצאות התכנית – טעונה אישור שר האוצר או של מי שימנה לכך.
49. סמכות לפי חוק זה אינה גורעת מסמכות לפי חיקוק אחר, וקיום חובה לפי חוק זה אינו פוסד מקיום חובה לפי חיקוק אחר.
50. שר הפנים רשאי לאצול מסמכותיו לפי חוק זה, למעט הסמכות להתקין תקנות בנות פעל תחיקתי.
51. מקום שבחוק זה או על פיו מוטלת חובה על בעל נכס, חייבים בקיומה, יחד ולחוד, כל אלה שהם בבחינת "בעל" של אותו נכס לענין חוק זה, וכל סעד שניתן כדין לבעל הנכס בקשר לקיום חובה כאמור ניתן גם להם; קיים אחד מהם את החובה, חייבים האחרים להש"תף בהוצאותיו או לפצותו בדרך אחרת כפי שנקבע בהסכם ביניהם, ובאין הסכם – בשים לב לשיעור ההגאה של כל אחד מהם בנכס.
52. בדירה בבית משותף כמשמעותה בחוק הבתים המשותפים, תשי"ג – 1952 – רואים לענין חוק זה כחלק משטח הדירה גם אותו החלק של הרכוש המשותף הצמוד לאותה דירה.
53. לענין המצאת מסמכים לפי חוק זה – למעט מסמכים שיש להמציאם לענין הליך לפני בית משפט – יחולו חוראות סעיף 132 לפקודת העיריות, 1934, בשינויים המחוייכים לפי הענין.
54. (א) שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, לאחר התייעצות עם שר הבריאות, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע חוק זה, ובין השאר תקנות בדבר –
 (1) החמרים שישתמשו בהם לחלקי חילוף ואביזרים של ביבים;
 (2) חיוב התקנת מיתקנים לטיהור מי שופכין כחלק מביב פרטי;
 (3) הרכב הועדות וכשירות חבריהן.
 (ב) שר הפנים, לאחר התייעצות עם שר החקלאות ועם שר הבריאות, רשאי להתקין תקנות בדבר קביעת זמנים לשימוש בביוב ובדבר דרכי הגשתן ואישורן של תכניות מיתקני טיהור של רשת ביבים מאספים.

7 ס"ח 113, תשי"ג, עמ' 6.

8 ע"ר 1934, תוס' 1 מס' 114, עמ' 1.

55. בפקודת העיריות (ביוב, תיעול ומים), 1936⁹ —

- (1) בכותרת הפקודה וכן בסעיף 1 במקום "פקודת העיריות (ביוב, תיעול ומים)", יבוא "פקודת העיריות (אספקת מים)";
- (2) בסעיף 2 יימחקו ההגדרות של "בור שופכין", "תעלה", "מהנדס" ו"ביוב";
- (3) חלק "א" — בטל;
- (4) בסעיף 17, במקום "בחלק א' של פקודה זו" יבוא "בחוק הרשויות המקומיות (ביוב), תשכ"א—1960";
- (5) בסעיף 28, במקום "על פי הסעיפים 7, 10 או 20" יבוא "על פי סעיף 20".

56. לא ינהגו עוד לפי חוקי עזר על פי פקודת העיריות, 1934, או פקודת המועצות המקומיות, 1941¹⁰, בדבר ביוב, בקשר לביוב שהוחל בכנייתו אחרי תחילתו של חוק זה.

הוראות מעבר

דבר הסבר

הביוב, התקנתו והחזקתו, הוא מאז ומתמיד אחד התפקידים המרכזיים של הרשויות המקומיות. במילוי תפקיד זה משתמשות הרשויות המקומיות כסמכויות לפי פקודת העיריות, 1934, פקודת המועצות המקומיות, 1941, פקודת בנין ערים, 1936, פקודת בריאות העם, 1940 ובעיקר — לפי פקודת העיריות (ביוב, תיעול ומים), 1936 — שתיקרא להלן "פקודת הביוב". פקודה זו מרכזת את ההוראות הדרושות להתקנת ביוב בפיקוח משרד הבריאות ומסדירה את החזקת הביוב, את חובות בעלי הנכסים לבצע עבודות תיקון, חיבור וכיצא באלה ולהימנע ממעשים העלולים לגרום נזק לביוב וכן את זכותם לחבר את נכסיהם לביוב עירוני. פקודת בנין ערים, 1936, מאפשרת לקבוע, בתכנית בנין עיר, הוראות בדבר ביוב, ואף לגבות מס השבחה מבעלי נכסים ששווים עלה עקב עבודות ביוב על פי תכנית כאמור אלא שהרשויות המקומיות לא הצליחו לגבות את מס זה, כי ההשבחה האמיתית אינה ניתנת מכחינה מעשית להוכחה. על פי פקודת בריאות העם, 1940, יכולה הרשות המקומית, שהיא גם רשות בריאות מקומית, לפעול למניעת מפגעי חברואה בביוב שנגרמו על ידי בעלי נכסים או מחזיקיהם. את הנטל הכספי בהתקנת ביוב מחלקות הרשויות בין בעלי הנכסים הנוגעים בדבר על פי פקודת העיריות, 1934, ופקודת המועצות המקומיות, 1941. חלוקה זו נעשית בחוק עזר המטיל דמי השתתפות בהתקנת ביוב על בעלי הנכסים שהביוב משמש אותם (ראה לדוגמה את חוק עזר לבית שאן (ביוב וניקוז), תשי"ט—1958, קובץ התקנות, 838, תשי"ט, עמ' 204).

החוק המוצע אינו משנה את סמכויות הרשויות המקומיות על פי פקודת בנין ערים, 1936, ופקודת בריאות העם, 1940, אולם הוא מציע הסדר חדש של מימון הוצאות הביוב, הן להתקנה והן לחזקה, אגב מיזוג עם הוצאות פקודת הביוב, תוך כדי שינויים ושיפורים הנובעים מהתפתחות הרשויות המקומיות במשך 25 שנה, מן הנסיון שנרכש במשך תקופה זו.

1. רשות מקומית — עירייה, מועצה מקומית או איגוד ערים לעניני ביוב — תהא רשאית להתקין בתחומה ביוב וחייבת לעשות כן אם דרש זאת שר הפנים. לא קיימה רשות מקומית את דרישת שר הפנים תוך המועד שקבע, רשאי הוא להטיל את קיום הדרישה על אדם שימנה לכך ולגבות את ההוצאות מאת הרשות המקומית (סעיפים 2 ו-3).

⁹ ע"ר 1936, תוס' 1 מס' 560, עמ' 1.

¹⁰ ע"ר 1941, תוס' 1 מס' 1154, עמ' 119.

2. התקנת ביוב תהיה על פי תכנית שטעונה אישור שר הבריאות או מי שימונה לכך; תכנית להתקנת מיתקנים לטיהור מי הביוב ואיסוף השפכים אל מחוץ לתחומה של רשות מקומית טעונה גם אישור שר החקלאות או מי שימונה לכך (סעיף 13).
3. לא יותקן ביוב באתר היסטורי או במקום קדוש אלא בהסכמת שר החינוך והתרבות או שר הדתות או מי שימנו לכך (סעיף 14).
4. רשות מקומית תהא רשאית לרכוש ביוב הקיים בתחומה או כל זכות בו או זכות להתקין ביוב, אם ההוצאות הכרוכות בכך לא יעלו על ההוצאות הדרושות להתקנת ביוב חדש (סעיף 9).
5. בביצוע עבודת ההתקנה חייבת הרשות המקומית להימנע ככל האפשר מגרימת נזקים. נגרמו נזקים בעת התקנת ביוב תפצה הרשות המקומית את הנזק; באין הסכמה לגבי דמי הנזק ייקבעו אלה על ידי בורר שיתמנה על ידי שר הפנים (סעיפים 6 ו-7).
6. בעל נכס רשאי לתכר את נכסו לביוב ציבורי העובר ברחוב במרחק של לא יותר מ-100 מטרים מגבול נכסו (סעיף 46).
7. נכס המצוי מחוץ לתחומה של רשות מקומית פלוגית רשאית אותה רשות מקומית להרשות את חיבורו של הנכס לביוב שלה בתנאים שתסכים עליהם עם בעל הנכס או עם מחזיקו; אולם אם היה הנכס בתחום רשות מקומית אחרת לא יבוצע החיבור אלא בהסכמתה של אותה רשות מקומית (סעיף 12).
8. רשות מקומית תהא רשאית לדרוש את חיבורו של נכס לביוב שלה ולבצע את החיבור על חשבון בעל הנכס אם הוא לא יבצע את הדרושה תוך המועד שנקבע בדרישה (סעיף 39).
9. רשות מקומית רשאית, בכפוף להוראות חוק המים, תשי"ט-1959, למכור את מי הביוב שלה בתנאים הנראים לה ובלבד שיובטח שמי הביוב לא יהיו למפגע ציבורי (סעיף 15). החידוש העיקרי שבשיטת המימון המוצעת הוא שבעלי הנכסים הנוגעים בדבר לא ישלמו עוד דמי השתתפות בהוצאות ההתקנה לאחר שכבר הוצאו למעשה, אלא יהיו חייבים בהיטל ששיעוריו ייקבעו בחוק עזר כללי של הרשות המקומית.
- מטרת ההיטל היא גם לכסות את ההוצאות של הביבים המאספים ושל מיתקנים מרכזיים אחרים, לרבות מיתקני טיהור וסילוק – הוצאות שנפרעו עד כה מהתקציב הכללי של הרשות המקומית (סעיף 17).
- חוק העזר מבדיל בין נכסים שכמות השופכין הנשפכים ממנו אינה עוברת את התחום הרגיל ובין נכסים המעמיסים כמות גדולה של מים על רשת הביוב (סעיף 18). בסוג הראשון יוטל ההיטל על כל מטר מרובע של שטח הנכס הבנוי למעשה, על כל קומותיו, ושל הניתן עוד לבניה, וכן על כל מטר מרובע של שטח הנכס, בין שהוא ניתן לבניה ובין שאינו ניתן לבניה. לעומת זאת – כנכסים המעמיסים על הביוב יותר ממטר מעוקב אחד של שופכין לשעה לדונם או מארבעה מטרים מעוקבים ליממה לדונם – כגון תעשיות שתצרוכת המים בהן רבה, חנויות דגים וכיוצא באלה – ייקבע השיעור לכל מטר מעוקב של בנין, בין שהוא בנוי למעשה ובין שמותר להקימו. סיווגו של נכס באחד משני הסוגים האלה ייעשה על ידי ועדה שמועצת הרשות המקומית תמנה לכך. הוועדה תאמור את כמות השופכין המשמשת למבחן, כשהיא מסתייעת, בין השאר, בתצרוכת המים הנמדדת על ידי מדי-מים. כנקודת מוצא לאומדן ישמש המועד שבו הודיעה המועצה לבעלי הנכסים על החלטתה להתקין את הביוב. מקום שהשימוש בנכס משתנה לפי עונות, מותר להביא בחשבון את המצב כפי שהיה בעונה האחרונה לפני המועד ההוא (סעיפים 20 ו-21). אם בשעת ההודעה הנדונה עדיין

לא הוקם על הנכס כל בנין, אך כבר ניתן רשיון לבנייתו, יסווג הנכס, לענין ההיטל, כאילו כבר הוקם הבנין לפי הרשיון ושימש את המטרה המפורטת ברשיון, ואם, לפי תנאי הרשיון, ישמש הנכס לתעשייה שתעמיס כמות גדולה של מים על הכיוב, יסווג בסוג השני, היינו – כנכס רב-עומס (סעיף 22).

נוסף להיטל, ששיעורו נקבע בחוק עזר של הרשות המקומית כאמור, ישלם בעל נכס המסווג כרב-עומס – תוספת שתיקרא תוספת תעשייתית. את שיעור התוספת תקבע הועדה בכל מקרה לחוד ותחשב לענין זה בהוצאות המיוחדות הנגרמות על ידי העומס לשעה ולדוגם ובסוג השופכין (סעיף 19).

בחוק העזר מותר להדריג את שיעורי ההיטל לפי אזורים שונים בשים לב למצב הטופוגרפי ולתנאים אחרים של המקום המשפיעים על הוצאות ההתקנה (סעיף 24). אם אחרי התקנת הכיוב נשתנה השימוש בנכס ונשפכים ממנו שופכין בכמות מרובה יותר המצדיקה לסווגו כנכס רב-עומס, חייב בעל הנכס לשלם לרשות המקומית את ההוצאות שתוציא בכיוב עקב השינוי בשימוש (סעיף 23).

על פי מסקנות הועדה לענין סיווג הנכס וקביעת התוספת התעשייתית יחושב הסכום הסופי של ההיטל ותישלח לבעלי הנכסים דרישת תשלום, ועליה אפשר לערער לפני בית המשפט (הסעיפים 28, 29 ו-30). הערעור אינו מעכב את גביית ההיטל אלא אם בית המשפט יחליט כך, ואפשר לגבותו בדרך שמוציאים לפועל פסק דין של בית משפט (סעיפים 31 ו-34). חייב בהיטל שפיגר בתשלומי ירושלים ריבית לפי השיעור המקסימלי הנהוג אותה שעה לגבי מילווה לפי חוק הריבית, תשי"ז-1957; אולם אם בין מועד הפרעון ובין תשלומו בפועל הועלה שיעור ההיטל, על ידי תיקון חוק העזר, ישלם החייב בהיטל לפי השיעור החדש ולא ישלם ריבית על הפיגור (סעיף 36).

הוצאות החזקת הכיוב נפרעו עד כה מהתקציב הכללי. כעת מוצע להטיל על המחזיקים בנכסים אגרה לכיסוי הוצאות אלה, ובמקומות שבהם משתלמת אגרת מים על פי חוק עזר, תהא האגרה תוספת לאגרת המים. הרשות המקומית רשאית גם שלא להטיל היטל לכיסוי הוצאות והתקנת כיוב, אלא לחלק את גביית ההוצאות ההתקנה למספר שנים ולהכליל אותן באגרת הכיוב (סעיפים 36 עד 38).

שינוי חשוב לגבי המצב הקיים הוא גם חיוב המדינה כתשלומי החובה השונים במידה שווה עם בעלי נכסים ומחזיקים אחרים (סעיף 48).

להלן נוסח סעיפי פקודת הכיוב שהחוק הקיים בא לבטלם או לתקנם:

"חלק א"

3. (1) יכולה מועצת עירייה באישורו של מושל המחוז, וחיבת היא – אם נתבקשה בכך ע"י הנהיב העליון, לצוות לבנות ולהחזיק מפעלי כיוב להולכת מי שופכין או מי שטח, ויכולה היא לצוות להתקין ביבין ראשיים או אותם ביבין אחרים, תעלות, מחלילות, ואמות-מים שיהא צורך בהם לצורך הטיעול הבדוק של אזור עירייה, ויכולה היא למתחם דרך כל רחוב או מקום סלולו בו רחוב או שנועד לשמש כרחוב או מתחת להם, או מתחת לכל מרתף או כוך שמחתח למדרכת רחוב או מתחת לכביש עצמו. ויכולה היא להרוס, לפרוץ ולסתום כל מרתף, כוך, בור, או בור שופכין שיהיו מתחת למדרכת או לכביש עצמו ואשר לדעת המנהלם עלולים לשמש מבטול על דרך העבודה המתוקנת של כל מפעל ממפעלי רשת השופכין או לפגוע בו לרעת; ולאחר שתתן הודעה מספקת בכתב לבעלי הקרקעות או למחזיקים בהן תוכל למתח את עבודת הכיוב דרך כל אדמות מוקפות גדר או אדמה אחרת כל שהיא בתוך תחומי אזור העירייה, או מתחת להן; ולעולם תמנע בכל האפשר מלגרום היזק, ותשלם פיצויים הוגנים בעד כל היזק שגרמה; כל סכסוך בנוגע לסכום הפיצויים יובא בפני בורר שימונה מטעם מושל המחוז, והחלטת הבורר תהא החלטת גמר.

מועצות העיריות רשאיות להתקין כיובים ציבוריים

(2) יכולות שתי מועצות העירייה או יותר, ועל פי צו הנציב העליון הן חייבות להתאחד לצורך ההוצאה לפועל של תכניות תיעול או של כל עבודה שחלק זה מפקודה זו מרשה לבצען.
(3) יכולה מועצת עירייה להשתמש בכל הסמכויות או במקצת מן הסמכויות הנזכרות בסעיף קטן (1), של סעיף זה מחוץ לאזור העירייה, לצורך הרקת השופכין או הרחקתם.

4. (1) כל הביבין הקיימים והביבין שייבנו בעתיד דרך רחוב או מתחת לכל רחוב בתוך תחומי אזור עירייה, יהיו קנינה של העירייה.

(2) יכולה מועצת העירייה לקנות או לרכוש בדרך אחרת מכל אדם ביב או כל זכות להתקין ביב או להשתמש בו או כל זכות אחרת בביב שבמחך אזורי, בתנאי שהמהנדס יעיד שהביב נמצא במצב טוב וכי הוצאות קנייתו לא תהיינה יתרות על ההוצאות הדרושות להתקנת ביב חדש, וכשי" בואו לחשב הוצאות אלה, המחשב יתחשבו עם התפרש שבין זמן השימוש הנותר לביב הקיים ובין זמן השימוש של הצינור החדש.

(3) בהתחשב עם הוראות סקודה זו, הרי כל שרכש זכות שימוש בבית, קודם לקנייתו על ידי מועצת העירייה, יהא זכאי להשתמש בו או בכל ביב אחר שיוחקן במקומו, באותה המידה שהיה משתמש בו אילמלא יצאה הקניה לפועל.

בתנאי שלאחר הקניה יישאר אותו אדם הייב לשלם כל מס ביוזב או תיעול בעדו באותה מידה שהיה חייב בה קודם לכן, ואילו האיש שממנו נקנה הביב כך, יהא חייב בתשלום מס הביב והתיעול המגיע בעדו לפי החוק הנוהג באותה שעה.

5. (1) על מועצת העירייה להחזיק ולכלכל במצב מתוקן את כל הביבין, התעלות, המזחילות ואמות המים המסורים לה, ואם תראה צורך בכך, רשאית היא להרחיב, לשנות או לתקן באופן אחר את הביבין, התעלות, המזחילות ואמות המים הנ"ל; לאחר שתקבל את אישורו של מושל המחוז רשאית מועצת העירייה, להרחיב, לשנות או לתקן באופן אחר כל ביב מן הביבין או להפסיק לסתום או להרוס אותם הביבים שתמצאם בלתי מועילים או בלתי נחוצים.

(2) הפסקתו, סתימתו או הריסתו של כל דבר מן הדברים האלה יעשו באופן שלא יהא בו משום מפגע לציבור, או משום סכנה לבריאות הציבור.

(3) אם מסיבה זו או מהמת כל שינוי שנוכר לעיל, נשללה מאדם האפשרות להשתמש באופן חוקי בכל תעלת שופכין, בכל תעלה, בכל מזחילה או בכל אמת-מים, חייבת הרשות המקומית לתקן במהירות מספקת תעלה, מזחילה או אמת-מים אחרים שהיוו בדוקים ומתקנים באותם הביבים שנשללה מאתו האפשרות להשתמש בהם.

6. (1) מועצת העירייה תצווה לבנות את הביבין, התעלות, המזחילות ואמות המים המסורים לה, ולהחזיקם ולשמרם במצב מתוקן כדי הנחת דעתו של רופא מחלקת הבריאות של הממשלה ובאופן שלא יהא בו משום מפגע או תקלה לבריאות הציבור, ובאופן שיוקרו, ישוטפו וינזקו כהלכה, ולצורך שיטפתם, ניקים והרקתם תוכל המועצה לבנות ולהקים מעל לאדמה או מתחת לה, אותם בריכות המים, הסכרים, המכונות או המפעלים האחרים שיהא צורך בהם.

(2) יכולה מועצת העירייה באישורו של מושל המחוז, לדאוג לכך שיהא חביבור ישר בין הביבין, התעלות ואמות המים, בולם או מקצתם, ובין כל מקום מתאים, ולשפכת מימיהם ופסולתם לאותו המקום, וכן יכולה היא לדאוג לכך שהפסולת הבאה מהביבין וטשאר הדברים הנ"ל תועבר על ידי תעלה מתאימת למקום המתאים לה ביותר, ושם תונת, וכן יכולה היא למכור את הפסולת הנ"ל או להשכירה באופן אחר למטרות שתמצאן מתאימות, אך באופן שלא יהא בו משום מפגע לציבור.

7. (1) מקום המצוי באזור עירייה ואינו מחובר לביב ע"י תעלת שופכין מתוקנת, כדי הנחת דעתם של המהנדס ושל רופא מחלקת הבריאות, הרי אם יש אמצעי תיעול כזה במרחק של מאה מטר מכל חלק של מקום כזה, מרחק שיימדד לאורך הקו שתעבור בו התעלה לכשיחבר המקום אל ביב, רשאית מועצת העירייה על ידי מסירת מודעה לדרוש מבעל המקום להתקין בתוך מועד מספיק צינור שופכין מכוסה או צינורות שופכין מכוסים שישתפכו לביבה של מועצת העירייה, ואילו אם אין אמצעי ביוזב כזה מצויים בגבולות אותו מרחק, רשאית מועצת העירייה לדרוש במודעה כנ"ל מאת בעל המקום להתקין בתוך מועד מספיק צינור שופכין מכוסה או צינורות שופכין שהיו משתפכים לבור שופכין מכוסה או למקום קיבול אחר, ככל אשר תורה מועצת העירייה עפ"י עצתו של המהנדס, ויכולה היא לדרוש לבנות את הצינור מאותו חומר ומאותה מידה ולהניחו באותה רמה ובאותו שיטוע, כפי שהמהנדס יראה צורך לקבוע.

(2) אם אין הבעלים ממלאים אחרי האמור בהודעת מועצת העירייה, תוכל המועצה לעשות את העבודה הדרושה ולגבות מן הבעלים את הוצאות העבודה; בתנאי שאם סבורה מועצת העירייה שבטידור הרקת התעלות של שני מקומות או יותר משני מקומות לביב קיים כרוכות הוצאות יותר מרובות מן ההוצאות הכרוכות בבנין ביב חדש ובחתימת סידורים שהצינורות יורקו לתוכו או אם מכל סיבה אחרת יהא רצוי לעשות זאת, תוכל מועצת העירייה לבנות ביב חדש ולדרוש

הביבין הקיימים יהיו קנין מועצת העירייה

על מועצת העירייה לתקן ביבין, לשנותם ולהפסיקם

ניקוי ביבין הרקתם וכ"ו

סמכותה של מועצת העירייה לדרוש לחבר מקום לביב שופכין

מאת בעלי המקומות לדאוג לכך שצינורותיהם יורקו לתוכנו; והרשות בידה להטיל על הבעלים של המקומות השונים את הוצאות הבנין של הביב, ולגבותן מהם, איש איש לפי השיעור שהוטל עליו.

(3) הובר מקום על ידי תעלה לביב, כפי שנקבע בסעיף זה, מבטלין את כל בורות השופכין שבמקום או סמוך לו וסותמין אותם, על תשבון בעל המקום, וכדי הנחת דעתו של המהנדס.

(4) אם יש יותר מבעל אחד למקום, די למסור הודעה עפ"י סעיף זה לאחד הבעלים השותפים של המקום כל שהוא.

8. בהסכמתה המוקדמת של מועצת העירייה יכול בעליו או שוכרו של מקום מחוץ לאזורת של מועצת העירייה, לחבר כל תעלה שבמקום אל הביב של העירייה באותם התנאים שיסכימו עליהם הבעלים והעירייה.

השימוש בביבין ע"י בעלים ושוכרים של מקומות שמחוץ לאזור מועצת העירייה

9. כל רופא של מחלקת הבריאות או סקיד שנתמנה ע"י מועצת העירייה למטרה זו, רשאי לבקר כל ביב, תעלה או בור שופכין הנמצאים בתוך תחומי אזור העירייה, ולתכלית זו יוכל לעלות בכל שעה שבין שעה שמרנה בבוקר וחמש אחר הצהריים, לאחר שימסור מודעה מספקת לכך, על כל קרקע ולהיכנס לכל בנין יחד עם אותם העוזרים והפעילים שיהא צורך בהם, ולצוות לבקוע את הקרקע, מקום שאותו סקיד ימצא צורך בכך, ובלבד שימנע בכל האפשר מגרימת היוזק; ואם לאחר בדיקה כזאת נמצא שהביב או התעלה או בור השופכין אינם במצב מתוקן, או שנבנו בניגוד להוראות פקודה זו או להוראות כל חוקי עזר המהוגים בשעת הבנין, תשולמנה הוצאות הבדיקה על ידי בעל הביב, התעלה או בור השופכין ותגבינה כאמור לקמן; ואילו אם היו התעלה, הביב או הבור בסדר ובמצב מתוקן ולא נבנו בניגוד להוראות הפקודה כאמור, יסתמו את הקרקע ויתקנה במקום האפשרי, ובמקרה זה תשא מועצת העירייה בהוצאות הבדיקה, הסתימה והתיקון של הביב, התעלה או ביב השופכין.

בדיקת התעלות והביבין

10. (1) כל התעלות או בורות השופכין, בין שהם באזור המתועל על ידי ביבים ובין שאינם באותו אזור, יסורו, יתוקנו ויוחזקו במצב מתוקן כדי הנחת דעתה של מועצת העירייה, על תשבון בעלי המקומות שאותם תעלות ובורות שופכין שייכים להם או משמשים להם.

תעלות וכו' יוחזקו במצב מתוקן עונשין של עבירות

(2) הרשות בידי מועצת העירייה או הפקיד שנתמנה על ידיה ליתן צו בכל פה שהיא להפסקת כל עבודה המוצאת לפועל בניגוד להוראות חלק זה של פקודה זו או כל חוקי עזר של העירייה בענין ביוב או תיעול.

(3) הודעה עפ"י סעיף זה דינה כדין הודעה שנתמנה כהלכה אם הוכיחה מועצת העירייה שההודעה נשלחה על ידי הדואר הרשום לפי הכתובת הרגילה של הבעלים.

(4) כל אדם -

(א) שאינו ממלא צו להפסקת כל עבודה, שניתן כדין עפ"י הוראות סעיף קטן 2 מסעיף זה, או המתחשל במילוי הצו, או

(ב) שהגנה בעל מקום ששייכים אליו בור שופכין או תעלה, ולאחר שניתנה לו הודעה בכתב ע"י מועצת עירייה לצורך זה, אינו משנה אותם, או מתקן אותם, או מחזיקם במצב מתוקן במשך הזמן המפורש במודעה ובאופן הדרוש ע"י מועצת העירייה או מתחשל בכך, או

(ג) שבנה ביב, תעלה או בור שופכין בניגוד להוראות כל פקודה, חוק, תקנות או חוקי עזר שהיו בזהגין בשעת בנייתם, או שבנה ביב חדש או תעלה חדשה או בור שופכין חדש, בלא לקבל את הסכמת מועצת העירייה, ייאשם בעבירה ובצאתו חייב בדינו בפני שופט שלום, יהא צפוי לקנס של לא יותר מעשרים פונט, ואילו אם היתה העבירה מן העבירות שעל-פי פסקה (א) או (ב) יהא צפוי לקנס בוסף של לא יותר מפונט אחד על כל יום שבו נמשכת העבירה, לאחר יום ההודעה או הצו המפורשים באיזה פסקה; ולפי בקשת מועצת העירייה רשאי שופט שלום לצוות אדם כזה או לייפות את כוחה של מועצת העירייה לטשות את הפעולות דלקמן:

(I) לשנות אותה תעלה או אחר בור שופכין, או לתקנם או להחזיקם במצב מתוקן, כפי שדרשה מועצת העירייה, או

(II) לצוות להרוס אותו ביב אותה תעלה או אותו בור שופכין, או לשנותם או לבלי להתקנם וכל הוצאה שהוציאה מועצת העירייה אנב מילוי צו כזה תהא נוקפת לחובתו של אותו אדם, ומועצת העירייה תגבה אותה ממנו כפיגוריו תש-לומים של מסים בצורה הקבועה בסעיף 13 מספקודה זו.

(5) כל המוצא את עצמו מקופה מצו של שופט שלום או מכל סירוב ליתן פקודה כזאת או מאי נתינתה רשאי לערער על כך בפני בית המשפט המחוזי, ובית המשפט המחוזי רשאי לקבל או

לדחות את הערעור או להחזיר את הענין לבית משפט השלום או ליתן כל צו שאותו בית משפט יכול היה לתתו עפ"י הוראות סעיף זה. לצורך סעיף זה יהא בית המשפט המחוזי מורכב מנשיא או נשיא תורגי, ועוד שופט אחד.

11. כל המרשה בידועין לכל תומר מוצק או נזל לשטוף לתוך ביב של מועצת העיריה באופן שיחסום את זרמו המתוקן של הביב או באופן שיסב היזק לכל ביב או לכל מפעל-שפך של מועצת העיריה יהא צפוי לקנס בסכום לא יותר מעשרים פונט ומלבד זאת יהא צפוי לשלם את ההוצאות הכרוכות במיקון ההיזק שנגרם ע"י כך.

12. כל בעל המרשה בידועין למי גשם להישפך לכל ביב בלא רשות מאת מועצת העיריה, יהא צפוי לקנס לא יותר מעשרים פונט, ומלבד זאת יהא חייב לשלם את ההוצאות הדרושות להתקנת אמצעי שפיכה אחר למי הגשם כדי הנחת דעתה של מועצת העיריה. שום דבר בסעיף זה לא יאסור את הבעל מלגרם לשפיכת כל מי גשם מן "המקום" שלו לתוך כל גומה, פרשת מים, או צינור בצדי דרכים שהם קנינה של מועצת העיריה.

13. מועצת עיריה שהוציאה הוצאות בניצוץ עבודה שעל-פי חלק זה של פקודה זו נדרש הבעל לעשותה, הרי תהיינה הוצאות אלה, בהתחשב עם כל זכות מזכויות הממשלה, חוב ראשון על המקום שחלות עליו הוצאות אלה, וגובין אותן ממש כדרך שגובין מסי עיריה החלים על המקום ואשר פגרו בתשלומם.

14. יכול מנהל מחלקת הבריאות למסור למפקח הסניטרי של העיריה את הטמכויות והתפקידים אשר לרופא מחלקת הבריאות עפ"י חלק זה של פקודה זו, כלם או מקצתם, ואותו מפקח סניטרי של העיריה ישמש איפוא בטמכויות ובתפקידים של רופא מחלקת הבריאות, בשיעור שנקבע לו בכתב המסירה.

28. כל המוצא את עצמו מקופת ע"י מודעה, צו או דרישה שניתנו ע"י מועצת עיריה או בשמה, עפ"י הסעיפים 10, 20, 7 מפקודה זו, הרשות בידו בתוך עשרים ואחד יום מיום ההודעה, הצו או הדרישה או במשך זמן ארוך יותר שהנציב העליון במועצה יקבענו, לערער עליהם בפני הנציב העליון במועצה והחלטתו תהיה החלטה סופית.

עונשו של חוסם ביב וכ"י

עונשו של השופך מי גשם לתוך ביב

גביית תוצאות שהוצאו למען הבעלים

מסירת טמכויות למפקח סניטרי של העיריה

ערעור לנציב העליון במועצתו במקרים מסויימים

